

بسم الله الرحمن الرحيم

عناوین دروس رشته «الهیات و معارف اسلامی و ارشاد- فقه و مبانی حقوق اسلامی» (مقطع دکتری)

محور: خانواده (پیشنهادهای پردیس خواهران)

مقدمه

دانش فقه، برنامه عملی زندگی بشر از آغاز تا انجام است و مسائل فراوانی که شامل همه شئون زندگی بشر می‌شود در فقه طرح شده است. علم فقه با توجه به ظرفیت‌ها، باید وارد عرصه‌های اساسی و حیاتی جامعه امروز شود؛ چرا که جامعه امروز با مسائل و چالش‌های جدیدی در عرصه زندگی روبروست. مسائلی که در جهان امروز تحت عنوان حقوق طرح می‌شود با انواع مختلفش شامل: حقوق اساسی، حقوق مدنی، حقوق خانوادگی، حقوق جزایی، حقوق اداری، حقوق سیاسی و ... در ابواب مختلف فقه با نام‌های دیگر پراکنده است. نظام حقوقی ایران به ویژه در قوانین مدنی و کیفری به رغم بهره‌گیری از تجارب حقوقی برخی کشورهای اروپایی، از آغاز بر پایه مستحکم فقه اسلامی و به خصوص مکتب فقهی جامع، غنی و متعالیه امامیه و اندیشه‌های والا و دقیق مشهور فقیهان شیعه بنا شده است.

لذا دانشگاه امام صادق (ع) با رویکرد میان رشته‌ای، رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی را مطابق با این نیازها مورد بازنگری قرارداد تا در عرصه فقه و حقوق با تکیه بر ضوابط فقه جواهری، نیازهای جامعه را پاسخگو باشد. از سویی خانواده مقدس‌ترین نهاد در اسلام است، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل دهم، خانواده را واحد بنیادین جامعه و مرکز اصلی رشد و تعالی انسان عنوان کرده است که لزوم آشنایی عمیق و دقیق با مباحث مربوط به این حوزه و تحولات آن و ارائه راهکارهایی برای مواجهه با مسائل جدید و بازنگری در راهکارهایی که پاسخگوی نیازها و مسائل امروز خانواده نیستند را دوچندان می‌نماید. حقوق خانواده با رویکرد به دانش فقه و کاربردی‌ترین گزاره‌های شرعی در شکل‌دهی مقررات حوزه خانواده و نیز ایفاء نقش این گروه‌ها در حوزه‌های مختلف تقنین، قضا، جهت‌دهی پژوهش‌های تخصصی در حوزه‌های فقه خانواده، اقتضاء می‌کند رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی در مقطع دکتری در این عرصه به ویژه در پردیس خواهران دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) به فعالیت در این زمینه بیش از پیش خود ادامه دهد. همچنین با توجه به راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری (دامت برکاته) به دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام)، تقویت بخش خواهران برای تأمین نیازهای نظام در عرصه زن و خانواده موردتوجه ویژه قرار گرفته است که این راهبرد، ضرورت توجه به محور فقه و حقوق خانواده را روشن می‌نماید.

بنابراین پردیس خواهران برای تحقق اهداف زیر در رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی و با محوریت حقوق خانواده تلاش می‌نماید:

- تربیت دانش آموختگانی متقی، متعهد، متعبد و صاحب نظر در ساحات مختلف فقهی
- تربیت مبلغان تأثیرگذار در جهت دهی به فرهنگ جامعه بر پایه تعلیم اسلام و دستورات فقهی
- آشنایی با محتوای دانش فقه، آرای فقیهان بزرگ و شیوه‌های استدلال و روش‌های استنباط فقهی
- بالا بردن درک نسبت به نیازمندی‌های جامعه در عرصه قانون‌گذاری و هدایت اذهان به سوی هرچه فعال‌تر و کاربردی‌تر شدن دانش

فقه

- آشنایی تفصیلی با مبانی و روش استنباط احکام فقهی از متون اصلی دینی و منابع اجتهاد
- گسترش و ارتقاء دانش و بینش تخصصی در مباحث فقهی حقوقی در حوزه خانواده
- تجزیه و تحلیل و ارزیابی مواد قانونی در حوزه حقوق خانواده
- شناسایی و حل مشکلات فقهی و حقوقی با توجه به تحولات جامعه در این حوزه
- گرایش به حل معضلات حقوقی حوزه خانواده از طریق تتبع در منابع فقهی و ادله شرعی و ایجاد توانایی ارائه راه‌حل‌های قابل اجرا برای مواجهه با مسائل حقوق خانواده.

براین اساس انتظار می‌رود دانش آموختگان این رشته، توانایی‌هایی به شرح زیر داشته باشند تا بتوانند نقش موثری در جامعه ایفا نمایند.

- استادی و متخصصانی که با اندوخته‌ی درخور از رشته‌ی فقه و علوم متعارف علوم انسانی، بتوانند گفتگوی این دو حوزه‌ی معرفتی را تسهیل کنند و نظریه‌ها و مبانی رایج در حوزه‌ی تخصصی خود را نقد و بررسی نمایند.

- متفکران اسلام شناسی که بر دانش متعارف فقه و اصول مسلط باشند و با بهره گیری از معارف اسلامی به تولید مبانی در دانش تخصصی بپردازند.
- پژوهشگرانی روشن‌مند مبتنی بر روش‌های عرضه شده در دانش اصول فقه و مسلط به یک حوزه تخصصی فقهی جهت تولید علم دینی و سیاستگذاری جامع و معطوف به نیازهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه
- اندیشمندان متفقه و آشنا به زبان دوم که در جهت دهی و ترویج معارف بشری بر پایه ی تعالیم اسلام نقش آفرینی کنند و در جهان اسلام و ملل دیگر به عنوان مرجع علمی شناخته شوند.
- دانش‌آموختگان این رشته با آگاهی‌ها و دانشی که در زمینه فقه، اصول، حقوق خانواده و روش تحقیق کسب کرده‌اند و نیز با برخورداری از قدرت بیان منطقی اطلاعات خود به شیوه استدلالی، قادر خواهند بود به امر تحقیق و تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی پرداخته و پاسخگوی نیازهای جامعه در حوزه‌های تقنینی، اجرایی و قضایی مرتبط با خانواده باشند.

جدول تعداد واحدهای رشته به تفکیک نوع واحد

نوع درس	تعداد واحد
جبرانی	۶
پیش‌نیاز	۸
اصلی	۱۸
رساله	۱۸
جمع	۵۰

(۱) دروس جبرانی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱۰۱	حقوق خانواده (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۲	حقوق خانواده (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۳	زبان تخصصی	۲	۳۲	۳۲	-	-
	جمع	۶	۹۶	۹۶	-	

(۲) دروس پیش‌نیاز

کد درس	نام درس	واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱۰۴	فقه خانواده (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۵	فقه خانواده (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۶	فلسفه فقه	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۷	مطالعات تحت نظر	۲	۳۲	۳۲	-	-
	جمع	۸	۱۲۸	۱۲۸	-	

۳) دروس اصلی

پیش نیاز	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۱)	۱۰۸
-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۲)	۱۰۹
-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه (۳)	۱۱۰
-	-	۳۲	۳۲	۲	خارج فقه	۱۱۱
-	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۱)	۱۱۲
-	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه (۲)	۱۱۳
-	-	۳۲	۳۲	۲	خارج اصول	۱۱۴
-	-	۳۲	۳۲	۲	نقد و بررسی آیات الاحکام	۱۱۵
-	-	۳۲	۳۲	۲	قواعد فقه	۱۱۶
	-	۲۸۸	۲۸۸	۱۸	جمع	

۴) دروس مرحله پژوهشی

پیش نیاز	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	✓	-	-	۱۸	رساله	۱۱۷